

УДК 94(477.8)

ПРОМИСЛОВИЙ РОЗВИТОК ЛЬВІВСЬКОЇ Й ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (1965-1970 рр.): ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

ОЛЕГ МАЛЯРЧУК,

кандидат історичних наук, доцент, м. Івано-Франківськ

У статті зроблена спроба порівняльної характеристики розвитку провідних галузей економіки західноукраїнських областей на прикладі Львівщини й Івано-Франківщини, виокремлено закономірності й особливості становлення економічного потенціалу, стан і тенденції подальшої господарської політики в регіоні, головні напрями та наслідки промислового реформування.

Ключові слова: Львівська область, Івано-Франківська область, будівництво, машинобудування, лісова й деревообробна промисловість, нафтопереробна галузь, реформи.

Постановка проблеми. Актуальність статті визначається зростанням ролі регіональних розвідок в історичній науці, необхідністю врахування історичного досвіду в процесі реалізації державної політики, потребою подолання стереотипів, що склалися, стосовно історії західноукраїнських областей. Вагомість обраної проблематики визначена також необхідністю дослідження чинників, які зумовили економічну диспропорцію, що й призвело до появи так званих "проблемних областей". Командно-адміністративна система використовувала потенціал краю для формування загальнодержавного промислового комплексу, виходячи не з конкретних потреб регіону, а з політики правлячої комуністичної партії. У західних областях України накопичилися гострі економічні, екологічні та інші проблеми, витоки яких знаходять ще в радянських часах. Аналіз економічного розвитку покликаний сприяти виявленню й усвідомленню тих факторів, які спричинили теперішнє складне становище.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історія промислового розвитку Української РСР та західноукраїнського регіону висвітлюється в працях М. Алексієвця [1], В. Барана [2], С. Васюти [3], О. Васюти [4], Ю. Гумена [5], С. Давидович [6], О. Крайника [7] та інших. Сучасні дослідження ввели до наукового обігу значний обсяг матеріалу, у тому числі з архівних джерел, що зберігались у закритих фондах. Однак необхідно зауважити, що в наукових працях реконструкцію соціально-економічних процесів у західних областях України тільки розпочато.

Мета статті - розкрити процес становлення провідних галузей економіки Львівщини й Івано-Франківщини в окреслений період, досягнення й упущення в промисловому розвитку.

Об'єкт дослідження - промислова політика радянської держави, предмет - особливості її реалізації в Прикарпатті.

Виклад основного матеріалу. На початку 1960-х років у СРСР розроблялися пропозиції щодо вдосконалення системи управління, стимулювання

виробництва, розширення самостійності, ініціативи підприємств на принципах госпрозрахунку. Ініціаторами розробок виступали вчені-економісти України на чолі з О. Ліbermanом. У 1962 р. у статті О. Ліbermanа "План, прибуток, премія", опублікованій у газеті "Правда" від 9 вересня, формулювалася проблема: необхідна така система планування й оцінки роботи підприємств, яка б стимулювала зацікавленість у найбільш високих планових завданнях, у втіленні нової техніки, у поліпшенні якості продукції, у найбільшій ефективності виробництва. Досягти цього, на думку автора, можна, якщо доводити підприємствам лише плани обсягів і номенклатури продукції та терміни поставок. Частково децентралізація полягала в переорієнтації на прямі зв'язки між підприємствами, між постачальниками і споживачами. Професор О. Ліberman пропонував затверджувати по кожній галузі тривалі норми рентабельності. Так, кожне підприємство залежно від ступеня досягнення нормативного рівня рентабельності могло б мати право на матеріальне стимулювання й заохочення колективу. Замість адміністративного впливу й контролю над підприємствами, пропонувався економічний. Усе те, що вигідно суспільству, мало бути вигідним і кожному підприємству [8, с. 400].

Масштабні господарські реформи 1965 р. (березневий і вересневий пленуми ЦК КПРС) мали під собою підготовлений ґрунт. На пленумі йшлося про незадовільне виконання планових завдань, які орієнтували на виконання кількісних показників; про низьку матеріальну зацікавленість підприємств; про планування, де на шкоду економічним переважали адміністративні методи; прозвучала різка критика прорахунків, допущених М. Хрущовим. Пленум ухвалив ліквідувати раднаргоспи й відновити галузеву систему управління промисловістю через союзні та республіканські міністерства, затвердив постанову "Про покращення управління промисловістю, вдосконалення планування та посилення економічного стимулювання промислового виробництва".

Основні положення реформи були викладені на

вересневою 1965 р. пленумі ЦК КПРС Головою Ради Міністрів СРСР О. Косигінім. Головні ідеї полягали в скороченні кількості директивних планових показників; заміні валової продукції як основного планового та оціночного показника обсягом реалізації; зміцненні госпрозрахунку підприємств, збереженні в їх розпорядженні частки прибутку; перебудові системи ціноутворення; відновленні галузевого принципу організаційної структури управління промисловістю. Вихідною ідеєю реформ була неможливість вирішувати народногосподарські завдання в центрі, що зумовлювало децентралізацію. Директивно планувалося лише п'ять показників: обсяг реалізації продукції, основна номенклатура, фонд заробітної плати, дохід і рентабельність, взаємозв'язки з бюджетом.

Концепція реформ виявилася привабливою для фахівців із нестандартним мисленням. Вони сподівалися, що, поєднавши механізми планомірної організації виробництва і розподілу з ринком, удасться використати переваги кожного з них та усунути недоліки. На шлях реформ ступили ряд країн соціалістичного табору. Югославія, починаючи з 1950-х років, упроваджувала елементи ринкової координації. Підприємства могли самостійно виходити на ринок, приймати виробничу програму, орієнтувались на ринок, здійснювати інвестиції. Однак зберігалася залежність фірм від владних структур: ступінь бюджетної підтримки, рівень оподаткування, доступність інвестиційного кредиту тощо [9, с. 195].

У повоєнні роки були закладені пріоритети промислової політики, які на всю радянську епоху визначили стратегію розвитку економіки західноукраїнського регіону. Перш за все, форсованими темпами була здійснена індустріалізація за радянським зразком. На території Львівської області концентрувалися заводи з випуску військової продукції оборонної промисловості країни. Головний напрям - випуск радіотехнічної апаратури. Завод № 797 міністерства авіаційної промисловості СРСР був створений на базі ремонтних майстерень відповідно до постанови Держкомітету оборони № 7133 від 13 грудня 1944 р. для ремонту літаків у безпосередній близькості до лінії фронту. Завод ремонтував бойові й транспортні літаки. Згідно з указом уряду від 22 грудня 1951 р. завод був переданий міністерству промислових засобів зв'язку для організації на ньому випуску радіотехнічної продукції. У період 1959-1965 рр. завод освоїв випуск 72 найменувань радіотехнічної апаратури й перетворився на головне підприємство з випуску бортової телеметричної апаратури для штучних супутників Землі та космічних об'єктів [10, арк. 4].

Популярним у республіці став Львівський телевізорний (телевізійний) завод, побудований за роки семирічки. У 1965 р. випуск основної продукції був доведений до потужності 150 тис. телевізорів на рік. Понад контрольні цифри семирічного плану випущено 435 тис. телевізорів на суму 102 млн крб. Якщо в 1958 р. обсяг промислового випуску складав 3,8 млн крб, то в 1965 р. - 67 млн крб. За семирічку виготовлено 1155 тис. телевізорів, замість передбачених державним планом 720 тис. За цей період продуктивність праці зросла в 1,8 раза, а собівартість продукції знизилася на 57 %. Завод отримав прибутку майже 82 млн крб, затрати на реконструкцію окупилися за рік. Одним із перших у країні завод упрова-

див організацію масового випуску телевізорів за єдиним ритмом без проміжних складальних операцій шляхом створення 22 конвеєрних ліній у системі підвісних доріг. Це пов'язало в єдине ціле увесь технологічний комплекс збирання, монтажу та регулювальних робіт [11].

Секретар Львівського обкому компартії України В. Куцевол і голова виконкому обласної Ради депутатів трудящих С. Стефанік в інформації в ЦК КП України і Раду Міністрів УРСР повідомляли, що міністерство радіопромисловості СРСР звернулося з пропозицією про подальшу реконструкцію Львівського телевізорного заводу в 1967-1972 рр. і додаткове будівництво 30 тис. кв. м виробничих площ. Розглянувши пропозицію міністерства й техніко-економічні розрахунки Ленінградського проектно-технологічного інституту, обком і облвиконком прийшли до висновків про доцільність реконструкції заводу з доведенням його оптимальних потужностей в 1 млн телевізорів на рік. Доцільність доведення заводу до такої потужності обумовлювалася наявністю кваліфікованих кадрів на заводі й підприємства з виготовлення кінескопів [12]. Згідно з п'ятирічним планом розвитку народного господарства країни на 1966-1970 рр. Львівський ордена Трудового Червоного прапора завод кінескопів мав розробити й освоїти випуск кольорових електронно-променевих трубок із розмірами екрану 47 см по діагоналі. Уже в 1966 р. конструкторське бюро розробило перші зразки кольорових кінескопів і в 1968 р. підприємство розпочало їх серійний випуск [13].

Львівський завод автотранспорту був єдиним у країні підприємством з випуску навантажувачів із двигунами внутрішнього згоряння вантажопідйомністю 3, 5, 10 тонн. Значну частку займали спеціальні автотранспортувальні й гідрокрани. Потужність заводу в 1966 р. становила 7200 автотранспортувальних на рік (план - 8200, а заявки на машини - 19300 одиниць техніки) [14].

Машинобудування в структурі промислового комплексу західного регіону республіки виступало важливою галуззю. Історично воно формувалося на базі ремонтних майстерень, розташованих довкола м. Львова. Переважна більшість підприємств орієнтувалася на ремонт й обслуговування різноманітної військової техніки у зв'язку з близькістю кордону. У повоєнні роки досить активно розбудовувалися нові заводи й освоювався випуск необхідної продукції. Найважливішим досягненням машинобудівного комплексу було освоєння серійного виробництва автобусів, навантажувачів. Поступово сформувалося декілька головних напрямків: транспортне й сільськогосподарське машинобудування, виробництво устаткування для нафтогазової промисловості.

Технічний рівень виробництва на машинобудівних підприємствах постійно підвищувався - досягнуто певних успіхів у впровадженні засобів механізації, прогресивних технологій. Якість виробів покращувалася, зростала їх надійність і довговічність. Так, на Львівському заводі автотранспортувальних рівень механізації виробничих процесів складав 77,4 %, кількість робітників, зайнятих ручною працею, у 1968 р. скоротилась на 82 % проти 1962 р. Рівень механізації виробничих процесів на Львівському інструментальному заводі було доведено до 87 %, працювало 15 поточкових і механізованих ліній. У термічному цеху, де раніше переважала ручна праця,

увесь процес здійснювався на автоматизованих термоагрегатах з автоматичним пересуванням виробів, регулюванням температури тощо. На Дрогобицькому долотному заводі в механічному цеху всі поточкові лінії були обладнані "склизми" для міжопераційного транспортування деталей, працювало 9 транспортерів, термічний цех обладнано агрегатами хіміко-термічної обробки, що працювали на автоматичному циклі. На Львівському заводі автотракторних запчастин за період 1959-1969 рр. упроваджено у виробництво 15 поточкових ліній. Високого рівня механізації виробництва досягнуто на Львівському мотозаводі, де ливарне виробництво механізовано на 70 %, а зварювальні роботи - на 96,5 % [15].

Зауважимо, що через відсутність на деяких підприємствах даних про рівень механізації виробничих процесів як у 1959 р., так і в інших роках, навести й порівняти їх зі станом у 1965 р. чи в 1968 р. неможливо. Майже на всіх підприємствах технологічні процеси склалися за груповим принципом. Широко застосовувалися групові налашки на металорізальних верстатах, токарних автоматах, напівавтоматах. За десяти років машинобудівними заводами було освоєно серійне виробництво майже 200 видів машин, приладів, інструменту, у тому числі 47 моделей вантажопідійомних машин, 7 моделей мопедів, 14 типів бурових долот. Більшість із них відповідали тогочасним вимогам, зокрема автобуси ЛАЗ-695Е і ЛАЗ-697Е, дві моделі мопедів, 7 типів машин для хімічного захисту рослин, підвісні штовхальні конвеєри, 4 моделі копіювально-фрезерних верстатів. Поряд із цим основні характеристики ряду машин, приладів знаходилися нижче тогочасного технічного рівня. На Дрогобицькому долотному заводі виготовлялося 18 типів бурових долот, із яких лише 1 тип відповідав технічному рівню. На Львівському заводі алмазного інструменту технічний рівень 17 типів (220 типорозмірів) інструменту взагалі не перевірявся. На Львівському інструментальному заводі з 15 типів фрез, метчиків, плашок лише 4 відповідали технічним вимогам [16].

Заводи отримували для впровадження в серійне виробництво креслення машин, приладів, що розроблялися відповідними головними конструкторськими організаціями, науково-дослідними інститутами. Дальше доопрацювання виробів у багатьох випадках заводи здійснювали власними службами. На багатьох підприємствах велася наукова робота в тісній співпраці з інститутами та навчальними закладами. Наприклад, на заводі автотранспортних машин виконувалися такі наукові роботи: "Дослідження підвищення довговічності гумових ущільнень вузлів гідравліки", "Дослідження ефективності екстремального регулювання електричного режиму в процесі плавлення металу", "Розробка системи комплексного оперативного-виробничого планування" та інші. Винахідники й раціоналізатори зробили вагомий внесок у розвиток технічного прогресу на машинобудівних підприємствах. Так, лише на Львівському заводі автотранспортних машин за семирічку і чотири роки поточної п'ятирічки впроваджено 6291 рацпропозицію і 24 винаходи із загальним економічним ефектом 6 млн крб. На підприємствах організувалися огляди-конкурси, які сприяли підвищенню зацікавленості в цій важливій галузі. Львівське науково-технічне товариство машинобудівників об'єднувало 29

первинних організацій і нараховувало 4 тис. інженерно-технічних працівників та робітників. З метою підвищення технічного рівня продукції проводилися науково-технічні конференції, семінари, обмін досвідом, огляди-конкурси на кращу роботу з підвищення якості, надійності та стандартизації. Так, лише в 1968 р. були проведені науково-технічні конференції: "Автоматизація контролю деталей у машинобудуванні", "Механізація, автоматизація зварювальних робіт", "Організація інструментального господарства". Успішно працював постійнодіючий семінар "Якість, надійність, стандартизація і держатестація продукції" [17].

На зміну традиційній лісовій і деревообробній промисловості, нафтопромислам Івано-Франківщини приходять нові галузі. З 1962 р. в Івано-Франківській області велася будівництво Бурштинської ДРЕС проектною потужністю 1800 тис. кВт. Перший енергоблок потужністю 200 тис. кВт уводився достроково в експлуатацію в 1965 р. (уперше в країні за 29 місяців). Раніше встановленого терміну вводилися в експлуатацію другий і третій енергоблоки. Прискорене введення в експлуатацію енергопотужностей на Бурштинській ДРЕС заповнило гострий дефіцит в електроенергії, що існував у Львівській, Івано-Франківській і Закарпатській областях, забезпечило стабільний відпуск електроенергії в країні РЕВ [18, арк. 55]. Відповідно до наказу Міністерства СРСР № 191/Р від 3 червня 1975 р. Бурштинська ДРЕС мала бути прийнята Державною комісією в промислову експлуатацію в наступному році [19, арк. 98].

Машинобудівна промисловість Івано-Франківської області своїм потенціалом значно поступалася Львівській. Протягом досліджуваного періоду провідне місце в машинобудуванні Української РСР займав Коломийський орден "Знак пошани" завод сільськогосподарських машин. За період з 1961 до 1971 року завод поставив на експорт продукції на 16 млн крб у 20 країн світу (Угорщину, Болгарію, Францію, Грецію та ін.) [20, арк. 103]. Завод - єдине спеціалізоване підприємство республіки з виробництва універсальних грейферних навантажувачів-екскаваторів, які за технічними характеристиками перевищували аналогічні закордонні конструкції. Вони користувалися великим попитом і на внутрішньому ринку.

Найстарішою галуззю промисловості Івано-Франківщини, поряд із лісорозробками, були нафтопромисли, започатковані майже століття тому й сконцентровані довкола міст Надвірна і Долина (на Львівщині - Борислав і Дрогобич). У 1965 р. видобуто 2 млн 377 тис. т нафти, у наступному році - 2 млн 423 тис. т. Одночасно зростав видобуток природного газу. Якщо в 1965 р. видобуто 2,9 млрд, то в 1966 р. - 3,3 млрд кубометрів. Запаси нафти Івано-Франківської області станом на 1 січня 1966 р. склали 83 млн т [21, арк. 59].

У Львівській області станом на 1 січня 1967 р. експлуатувалося 10 газових родовищ із загальними запасами 79 млрд куб. м. Інтенсивна експлуатація привела до різкого пониження пластових тисків, унаслідок чого видобуток газу різко зменшувався. Загальна планова потреба газу на 1967-1970 рр. складала 48094 млн куб. м, із яких 53 % припадало на республіки Прибалтики й Білорусію, 27 % - на

Львівську область, 14 % - на експорт у народно-демократичні країни. Запланований на п'ятирічку збут газу перевищував наявні ресурси. Для забезпечення планової подачі газу споживачам необхідно було вже в 1967 р. вводити в розробку нові газові родовища. Проте в найближчі роки планувалося закінчення розвідки тільки трьох невеликих родовищ із загальним об'ємом 6-7 млрд куб. м. При цьому могло використовуватися лише місцеве газопостачання на відстані до 20 км. Населення міста Львова користувалося газом ще з 1924 р., і потреба в ньому постійно зростала. Перспективні газоносні райони Львівщини мали складну геологічну будову, глибини розвідувального буріння сягали 4 тис. і більше метрів. Нові родовища могли бути відкритими не раніше 1969-1970 рр. Держплан УРСР разом із відповідними директивними органами республіки переглядали плани забезпечення споживачів газом із родовищ західних областей України, намагалися привести їх у відповідність із реальними ресурсами, а також збільшити обсяги геологорозвідувальних робіт у Передкарпатському прогині [22, арк. 15-16].

Незважаючи на те, що на території Івано-Франківської області було відкрито ряд нафтових родовищ, зростання у видобутку нафти не відбувалося. Це пояснювалося тим, що великі родовища (Долинське і Битківське) вичерпувалися, а відкриті нові (Бухтовецьке, Танявське, Раковецьке) виявилися незначними за розмірами та запасами і не спроможні були перекрити падіння видобутку [23]. У березні 1970 р. відкрито Пасічнянське нафтогазове родовище (глибина 4519 м - притік нафти 120 т на добу, газу - 340 тис. кубометрів). За підрахунками геологічні запаси родовища склали: нафти - 100-120 млн т, газу - 60-80 млрд кубометрів. Відкриття таких родовищ на великих глибинах очікувалося і в інших районах [24, арк. 57]. Важливою будовою восьмої п'ятирічки вважався Долинський газопереробний завод.

Упровадження економічних реформ позитивно позначилося й на розвитку провідних галузей промисловості Івано-Франківської області: нафтодобувної, нафтопереробної (Надвірнянський нафтопереробний завод), газової та енергетичної. У 1965 р. обсяг капітальних вкладень у житлове будівництво цих галузей становив 4,25 млн крб (52,5 %) усіх асигнувань, передбачених на спорудження житла. Із загальної кількості житлової площі 63,7 тис. кв. метрів - 36 тис. кв. м. (56,5 %) споруджувалося в мікрорайонах селищ нафтовиків Надвірної, Долини, працівників Калуського хіміко-металургійного комбінату (КХМК), тресту "Хімметалургбуд" та Бурштинської ДРЕС [25, арк. 13-14].

У результаті прискореного розвитку промисловості області збільшувалися обсяги капіталовкладень та будівельно-монтажних робіт. Якщо обсяги підрядних робіт у 1963 р. становили 31 млн крб., то в 1965 р. - 72 млн крб, а в 1969 р. - 100 млн крб. Основна частина цих робіт припадала на трести "Хімметалургбуд", "Нафтогазбуд", "Прикарпатжитлобуд", для яких обсяги будівництва зростали щорічно на 35 %. Нестача потужностей виробничих баз, будівельних машин і механізмів стала основним гальмом в успішному виконанні будівельними організаціями поставлених перед ними завдань [26, арк. 43]. У вирішенні невідкладних питань допомогу надавали

підприємства місцевих будівельних матеріалів, чистельність яких у 1969 р. сягала 327 [27, арк. 4].

Хімічна індустрія на початку 70-х років ХХ ст. вступила провідною галуззю в структурі економіки Івано-Франківської області, в основі якої знаходився Калуський хімічний комплекс (ще за часів Австро-Угорщини та II Речіпосполитої - Калійний комбінат). У 1965 р. до ладу стало підприємство з виробництва двоокису кремнію аеросилу, активного наповнювача при виробництві гуми, штучної шкіри, пластичних мас, фарб, лаків. У 1966 р. вступила в дію шахта ім. 50-річчя Жовтня, а в наступному році почав діяти Домбровський кар'єр, на якому вперше у світовій практиці почали видобувати калійну руду відкритим способом. У 1967 р. освоєно виробництво поліакриламідів - коагулянта, що застосовувався в харчовій, гірничо-хімічній промисловості, при бурінні нафтових свердловин, у текстильній та паперовій промисловості. У грудні цього ж року вперше в практиці країни введена в експлуатацію хімічна фабрика з випуску безхлорних калійних добрив [28, арк. 39].

В одинадцяти областях Української РСР розташовувалися потужні хімічні підприємства. Серед них такі, як Лисичанський, Дніпродзержинський, Черкаський, Сумський, Вінницький хімкомбінати, Костянтинівський хімзавод, Одеський суперфосфатний завод, Горлівський азототуковий завод, Київський комбінат хімічних волокон, Чернігівський комбінат синтетичного волокна. На території Львівської області знаходився Стебниківський калійний і Роздольський гірничохімічні комбінати, Івано-Франківської - Калуський калійний комбінат (наказом по міністерству хімічної промисловості № 300 від 25 квітня 1975 р. Калуський хіміко-металургійний комбінат переіменовано в Калуське виробниче об'єднання "Хлорвініл"). Постанова ЦК КП України і РМ УРСР "Про заходи по підвищенню економічної ефективності роботи підприємств хімічної промисловості Української РСР та забезпечення виконання ними виробничих завдань і соціалістичних зобов'язань на 1966 рік" від 29 квітня 1966 р. наголошувала, що за рахунок упровадження у виробництво найновіших досягнень науки і техніки значно зріс технічний рівень хімічної промисловості республіки. Важливі заходи здійснено по комплексній автоматизації й механізації виробничих процесів. На підприємствах республіки освоєно виробництво багатьох нових видів синтетичних смол і пластичних мас, пігментів, висококонцентрованих мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, синтетичних волокон, барвників, миючих засобів тощо. Хімічні підприємства переведені на роботу на природнім газі й нових прогресивних видах сировини. Упроваджені та освоєні агрегати з високими техніко-економічними показниками дозволили підвищити продуктивність праці порівняно з 1958 р. на 73 % і значно знизити собівартість продукції. Виконуючи соціалістичні зобов'язання, прийняті на честь XXIII з'їзду КПРС і XXIII з'їзду КП України, хіміки республіки за перший квартал 1966 р. виробили понад план мінеральних добрив 106,2 тис. т, сірки природної - 13,1 тис. т, аміаку - 7,9 тис. т і багато іншої хімічної продукції на загальну суму 15,5 млн крб. У постанові вказувалося, що в 1965 р. не виконав державного плану з випуску валової продукції Роздольський гірничохімічний комбінат, розташова-

ний на Львівщині [29, арк. 154-155]. В інших архівних матеріалах знаходимо причини невиконання планових показників. Комбінат при плані 969,2 тис. т виробив 940 тис. т сірки. Невиконання плану виробництва сірки обумовлювалося допущеними помилками під час проектування розширення й реконструкції комбінату [30, арк. 158].

Висновки

Масштабний промисловий розвиток Прикарпаття значно прискорився після знакового 1965 р. Влада, розглядаючи регіон як важливу сировинно-енергетичну складову загальносоюзної економіки, надавала його розвитку особливої уваги. Характерними рисами цього процесу були: інтенсивна реконструкція й подальше будівництво заводів машинобудівної галузі, екстенсивне збільшення нафтогазовидобувної промисловості, якнайшвидше кількісне нарощування виробничих потужностей хімічної індустрії, енергетики. Значне зосередження фінансових, матеріально-технічних ресурсів, кадрового потенціалу загалом дало позитивні результати. На цих тимчасових успіхах робився акцент радянської пропаганди та історіографії. У радянській історичній науці сформувався теза щодо подолання радянською владою масового безробіття в західноукраїнському регіоні. Проте архівні матеріали доводять, що масове переміщення робітників з інших регіонів УРСР і СРСР робилося з метою змінити соціальну структуру краю. Корінне населення, яке століттями виховувалося на традиціях української самобутності, всіляко заохочувалося до виїзду за межі регіону, а на їхнє місце спроваджувалися вихідці з різних республік СРСР. На відміну від старих промислових центрів Української РСР, де основні фонди потребували докорінної модернізації, західноукраїнський регіон постачався найновішим на той час устаткуванням (імпортним і вітчизняним). Заводи розвивалися як підприємства із замкненим циклом виробництва. Господарський комплекс регіону набув загальних визначальних рис радянської планової економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексієвець М. О. Екологічний рух в Україні / М. О. Алексієвець. - Тернопіль : Лілея, 1999. - 276 с.

2. Баран В. К. Україна : новітня історія (1945-1991 рр.) / В. К. Баран. - Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2003. - 670 с.

3. Васюта С. І. Радянський екоцид в Україні : історичні витоки та труднощі подолання / С. І. Васюта. - Тернопіль : СМП "Астон", 2000. - 536 с.

4. Васюта О. А. Проблеми екологічної стратегії України в контексті глобального розвитку / О. А. Васюта. - Тернопіль : Галдрук, 2001. - 600 с.

5. Гумен Ю. Є. Урбоекологічні проблеми Західного регіону України 1960-1990 рр. : історичний аспект / Ю. Є. Гумен. - Тернопіль : Вектор, 2008. - 264 с.

6. Давидович С. Н. Соціально-економічні процеси в Івано-Франківській області в другій половині 60 - 80-ті роки ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 "Історія України" / С. Н. Давидович. - Тернопіль, 2012. - 19 с.

7. Крайник О. П. Економічний розвиток регіону / О. П. Крайник. - Львів, 2002. - 294 с.

8. Юхименко П. І. Історія економічних учень / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. - К. : Знання-Прес, 2001. - 514 с.

9. Лісовицький В. М. Історія економічних вчень / В. М. Лісовицький. - К. : Центр навч. літ-ри, 2004. - 220 с.

10. Державний архів Львівської області (далі - ДАЛО), ф. п 3, оп. 9, спр. 229, 69 арк.

11. Там само, арк. 1-2.

12. Там само, арк. 24.

13. Там само, арк. 36.

14. Там само, арк. 44.

15. ДАЛО, ф. п 3, оп. 13, спр. 81, 115 арк.

16. Там само, арк. 26.

17. Там само, арк. 28.

18. Державний архів Івано-Франківської області (далі - ДАІФО), ф. п 1, оп. 1, спр. 3093, 95 арк.

19. ДАІФО, ф. п 1, оп. 1, спр. 4048, 135 арк.

20. ДАІФО, ф. п 1, оп. 1, спр. 3611, 243 арк.

21. ДАІФО, ф. п 1, оп. 1, спр. 3070, 230 арк.

22. ДАЛО, ф. п 3, оп. 10, спр. 116, 167 арк.

23. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, ф. р 2, оп. 13, спр. 2136, 235 арк.

24. ДАІФО, ф. п 1, оп. 1, спр. 3508, 170 арк.

25. ДАІФО, ф. п 1, оп. 1, спр. 2992, 136 арк.

26. ДАІФО, ф. р 295, оп. 5, спр. 3340, 58 арк.

27. ДАІФО, ф. р 295, оп. 5, спр. 3352, 72 арк.

28. ДАІФО, ф. п 1, оп. 1, спр. 3609, 157 арк.

29. ДАЛО, ф. п 3, оп. 9, спр. 233, 280 арк.

30. ДАЛО, ф. п 3, оп. 9, спр. 248, 189 арк.

O. Malyarchuk

INDUSTRIAL DEVELOPMENT LVIV AND IVANO-FRANKIVSK REGION (1965-1970 YEARS): COMPARATIVE CHARACTERISTICS

An attempt comparative characteristics of leading industries of Western areas on the example of Lviv and Ivano-Frankivsk region, determines the patterns and features of the formation of economic potential, status and trends of future economic policy in the region, the main lines and the effects of industrial reform.

Key words: Lviv, Ivano-Frankivsk region, construction, engineering, forestry and wood industry, oil industry reform.

© О. Малярчук

Надійшла до редакції 29.10.2012